

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ОСВІТА: ВИКЛИКИ, СТРАТЕГІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ

збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції
21-22 березня 2024 р.

Дрогобич
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ОСВІТА:
ВИКЛИКИ, СТРАТЕГІЇ,
ТЕХНОЛОГІЇ**

**збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції
21–22 березня 2024 р.**

**Дрогобич
2024**

УДК 37(477)(08)
С.91

*Рекомендовано до друку вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка
(протокол № 4 від 18 квітня 2024 року)*

Рецензенти :

– **Чепіль Марія Миронівна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

– **Клим Мар'яна Ігорівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

ISBN 978-617-7990-67-2

С 91 **Сучасна українська освіта: виклики, стратегії, технології** : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дрогобич, 21–22 березня 2024 року) / за ред. Т. Пантюк, А. Федорович. Дрогобич : Видавництво «Трек ЛТД», 2024. 346 с.

Видання містить доповіді Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна українська освіта: виклики, стратегії, технології» (21–22 березня 2024 р., Дрогобич), в яких розкриваються важливі проблеми організації та вдосконалення освітньої галузі у кризові періоди розвитку держави.

Збірник наукових праць буде корисним для наукової та освітянської громадськості, студентів, аспірантів, викладачів.

За достовірність інформації та дотримання академічної доброчесності відповідають автори публікацій.

Матеріали подані в авторській редакції.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	8
БЕРЕЗА Світлана, ГОЦІЙ Олег. Педагогічні можливості інформаційних технологій в освітньому процесі	8
БЕРЧУК Юрій. Теоретичні засади волонтерської діяльності	11
БОГДАНОВИЧ Іван. Потенціал християнської антропології у контексті сучасної освіти	14
ДИНОВИЧ Анна. Ключові аспекти розвитку вищої освіти в Україні в умовах сьогодення	18
КАНТОР Наталія. Виклики для вищої юридичної освіти в умовах воєнного стану в Україні	22
МАТКОВСЬКИЙ Михайло. Ідеї національно-патріотичного виховання у творчій спадщині Івана Франка	28
НЕВМЕРЖИЦЬКА Олена, ШИПКА Марія. Бути людиною крізь призму поглядів Любомира Гузара	31
ПАНТЮК Тетяна, КУШНІР Василь-Юрій. Громадянське виховання особистості в умовах кризи	34
ПАСКА Андрій, ПАСКА Тарас. Історичні витоки музейної педагогіки у закладах вищої освіти України	38
СИНЬЧУК Оксана, МАРТИНЮК Марина. Особистісно-професійний імідж педагога як необхідна умова розвитку сучасної освіти.....	43
СКОТНА Надія. Освіта для сталого розвитку суспільства як універсальна парадигма сучасного навчання	50
СЛУТИЙ Ярослав, СНИТОВСЬКА Ольга . Феномен лідерства у психолого-педагогічній науці	54
ТКАЧЕНКО Олександр. Вхідження в традицію як мета освіти	59
РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	63
АРНАУТ Андрій. Модернізація магістерської підготовки здобувачів вищої освіти до правовідповідальної поведінки	63
БІЛИЙ Роман. Використання засобів на основі штучного інтелекту для ефективної підготовки вчителів інформатики у ЗВО	66
ВОРОБІЙОВА Анна. Інноваційна компетентність майбутнього вчителя математики: деякі результати педагогічного дискурсу	71

ГОРОДИСЬКА Віолета, ДУДЯК Роман-Світозар.	
Здоров'язберезувальні та здоров'яформувальні технології у закладах вищої освіти	75
ІВАХ Роман, ІВАХ Світлана. Педагогічні умови організації самостійної діяльності студентів у закладі вищої освіти.....	80
КІМАКОВИЧ Віталій. Інноваційна компетентність як важливий компонент підготовки сучасного педагога	85
ЛАТИК Назарій, САНАЙКО Артур, САКОВЕЦЬ Назарій. Принципи побудови моделі професійної підготовки викладачів гуманітарних дисциплін	89
ЛЕВКОВИЧ Владислав, ЛЕВИЦЬКИЙ Олександр. Формування професійної компетентності магістрантів у педагогічних університетах	94
ЛИТВИНЕНКО Ольга. Інклюзивність у вищій освіті: виклики кризових ситуацій та роль інноваційних технологій	97
МАЦИГІН Віталій, БЕРЕЗА Світлана. Формування самостійності студентської молоді у процесі навчання у закладі вищої освіти	100
ПАРФЕНЮК Марія. Симуляційне навчання як інноваційно-освітня технологія у процесі підготовки студентів-медиків	104
РИЛЬЧУК Христина. Формування лідерських якостей у майбутніх викладачів закладів вищої освіти	107
РОМАНЮК Діана. Готовність майбутніх філологів-здобувачів ЗВО до волонтерства: ресурси міждисциплінарного підходу	111
СИСИН Сергій. Соціально-професійна компетентність юриста як педагогічна проблема	116
СКИБА Надія. Ознаки та особливості соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації.....	120
СУХОВЕРСЬКИЙ Василь, ГЕВКО Оксана. Організація національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів засобами виховної роботи	123
ФЕДОРОВИЧ Андрій. Сутність професійної компетентності сучасного педагога	126
ФЕЦАК Катерина. Педагогічні умови розвитку фізичного виховання студентської молоді в умовах сьогодення	130
ХОМЕНКО Інна. Мовленнєва компетентність і культура мовлення викладача ЗВО	134
ЧУБІНСЬКА Анастасія, КУРИЛЯК Ірина. Особливості організації навчання академічного співу в умовах воєнного часу	138
ЯРЕМЧУК Наталія. Індивідуалізація та персоналізація підготовки майбутнього вчителя початкової школи в умовах дистанційного навчання	142

РОЗДІЛ 3. МОДЕРНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ 147

БЕЙЗИК Роман, НАДІМ'ЯНОВА Тетяна. Роль Інтернет-ресурсів у національно-патріотичному вихованні учнівської молоді	147
БОРОВЕЦЬ Олена. Ранкові зустрічі: створення позитивного емоційного середовища в класі НУШ	150
ВЕРЕТКО Наталія. Інтеграція – один із аспектів реформування освітнього процесу Нової української школи	153
ГРИНИК Ігор, МАКАРИШИН Олег. Рефлексивна взаємодія соціального педагога з батьками щодо профілактики соціальних девіацій учнів молодших класів	157
ДРОГОМИРЕЦЬКА Наталія, КАЛІЧАК Юрій. Розвиток монологічного мовлення у молодших школярів: методичний контекст	161
КЕКОШ Олег, ГРИНЯК Василь. Морально-етичне виховання підлітків у системі взаємодії сім'ї та школи	165
ТРЕТЯК Оксана, ПАВЛЮК Катерина. Сутнісні характеристики інтерактивного навчання	169
ЧЕРВЕНКОВА Ольга. Ресурси технологічної освітньої галузі у розвитку творчих здібностей молодших школярів	174
ЯКИМЕЦЬ Юрій, ЧУБІНСЬКИЙ Тарас. Формування основ господарсько-економічної культури старшокласників у позакласній роботі школи	178
ЯКОВИШИНА Тетяна, КОЛОДИЧ Сніжана. Педагогічні умови розвитку логіко-математичного мислення молодших школярів	182

РОЗДІЛ 4. РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ 187

БАЧИНСЬКА Світлана, МОСІЄНКО Валерія. Інноваційна діяльність закладу дошкільної освіти як умова його успішного функціонування	187
БЕРЕЗА Світлана, БЕРЕЗЯК Васирина. Місце інформаційної Компетентності у житті дітей дошкільного віку	190
БОГОНОС Васирина. Використання педагогічних ідей М. Монтесорі у формуванні самостійності дошкільників	194
БРЯНКА Оксана. Інтелектуальний розвиток дітей старшого дошкільного віку	199
БУБЕРЕНКО Віра. Формування україномовленневої особистості старшого дошкільника засобами мистецтва	202

ВИШНЕВСЬКИЙ Андрій. Сучасні виклики та їхній вплив на забезпечення педагогічних умов для раннього вивчення англійської мови	206
ВОЗНЯК Ірина. Зміст естетичного виховання дітей старшого дошкільного віку	209
ВОЗНЯК Ярина. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку	213
ВОРОНОВА Христина, ДАНИЛЯК Юрій. Формування у старших дошкільників уявлень про навколишній світ засобами інформаційно-комунікаційних технологій	217
ВУС Юлія. Зміст методичної роботи у закладі дошкільної освіти	220
ГОЛЯН Христина, ГЕВКО Оксана. Формування у дітей молодшого дошкільного віку елементарних математичних уявлень	223
ГОРОДИСЬКА Віолета. Сутнісне значення піскової терапії як оздоровчої естетотерапевтичної технології у сучасних ЗДО	228
ГРЕЩУК Ганна. Ділова гра як метод формування професійної культури керівника закладу дошкільної освіти	233
ГРИНИЦЕ Наталія. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку	236
ГРУШЕВСЬКА Софія-Юлія, КАТРИЧ Іванна-Марія. Основні прийоми навчання конструюванню дітей в умовах закладу дошкільної освіти	240
ГУК Орест, БОЙКО Оксана. Партнерство як основа взаємодії дошкільного педагога з батьками вихованців	244
ДУДНИК Надія, СОЛОВІЙ Ольга. Використання ідей педагогіки М. Монтесорі в роботі з дошкільниками	248
ЗИМЯНСЬКИЙ Андрій, ФЕДОРОВИЧ Анна. Основні засоби розвитку емоційної сфери дошкільників	251
ІВАХІВ Божена. Формування екологічної культури дітей старшого дошкільного віку	256
КАНЮК Тетяна. Формування пізнавального інтересу у дошкільників.....	259
КАРПА Надія. Патріотичне виховання дошкільників	262
КОЧЕРГАН Соломія. Інтерактивна книга для дошкільників.....	266
ЛЕПАК Тарас, ДУДНИК Надія. Формування основ економічної грамотності у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку	270
ЛИСЕНКО Артем. Психолого-педагогічні характеристики обдарованості у дошкільному віці	274
МАКСИМ Оксана, МАРОЧКОВИЧ Оксана. Основні засади дошкільної інклюзивної освіти	278
НАДІМ'ЯНОВА Тетяна. Особливості превентивного виховання дошкільників в кризових умовах	281

ПАЛАСЕВИЧ Ірина, МИГО Оксана. Виховання звукової культури мовлення старших дошкільників.....	285
ПАНТЮК Тетяна, ВОВКАНИЧ Марія. Організація освітнього простору закладу дошкільної освіти	290
ППУСЬ Ніколетта. Етична бесіда як метод морального виховання дошкільників	294
РЕВТЬ Алла, ШПИРКА Тетяна. Педагогічні умови соціалізації особистості у закладі дошкільної освіти	297
СТАЦАК Олександра. Рухова активність як чинник фізичного розвитку дітей дошкільного віку	300
СТЕЦКО Уляна. Особливості і розвиток рухової компетентності дітей дошкільного віку	303
СУЛЬДІНА Марія. Оптимізація форм екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО	307
ФЕДОРОВА Марія, ЛОЗЕНКО Юлія. Обґрунтування педагогічних умов розвитку театралізованої діяльності у дошкільному віці	310
ФЕДУНЬ Світлана. Педагогічний інструментарій виховання моральних якостей старших дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти	316
ФЕЦИЧ Богдан-Василь. Соціалізація дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема	319
ХЕРОВИЧ Софія. Особливості формування лічильної та обчислювальної діяльності дітей дошкільного віку	322
ЦІЗДИН Леся. Педагогічна просвіта батьків в умовах закладу дошкільної освіти	326
ШЕСТОПАЛОВА Валерія, МИЛЬКУС Ярина. Вікова специфіка розвитку емоційної сфери дитини дошкільного віку	329
ЯЦІВ Оксана, КЕКОШ Олег. Моральне виховання дитини дошкільного віку як основа становлення вільної особистості.....	333
НАШІ АВТОРИ	337

4. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. Педагогічні нариси. Львів: Львівський обласний науково-методичний інститут освіти; Львівське обласне педагогічне товариство ім. Г. Ващенко, 1996. 238 с.

5. Нетрадиційні уроки з економіки / укладач Часнікова О.В. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2008. 128 с.

*Тетяна ЯКОВИШИНА,
Сніжана КОЛОДИЧ
(Рівне, Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У сучасному світі освіти особлива увага приділяється розвитку логічного та математичного мислення у дітей з молодшого шкільного віку. Відповідно до сучасних вимог освітньої системи, формування цих навичок і вмінь в молодшому шкільному віці є одним із ключових завдань педагогіки.

Логіко-математичне мислення – одна з ключових складових раціонального мислення, що включає у себе здатність до аналізу, розуміння та застосування логічних принципів і математичних концепцій. Цей вид мислення важливе як у науковій діяльності, так і в повсякденному житті, оскільки він допомагає розв'язувати проблеми, робити висновки та приймати обґрунтовані рішення.

Логіка та математика взаємопов'язані і використовують спільні принципи. Логіка надає засоби для розв'язання проблем шляхом аналізу та встановлення логічних зв'язків і висновків. Математика, зі свого боку, використовує логічні принципи для доведення теорем, розв'язання задач та розвитку нових концепцій [1].

Основні аспекти логіко-математичного мислення включають: аналіз (здатність розбирати складні проблеми на прості елементи та розуміти взаємозв'язки між ними. Це передбачає розуміння логічних структур та математичних взаємозв'язків); синтез (здатність конструювати нові ідеї, концепції та рішення на основі вже існуючих знань та логічних законів. Це передбачає здатність до творчого мислення та застосування математичних методів для розв'язання нових проблем); дедукція та індукція (дедуктивне мислення полягає у встановленні логічних висновків на основі вже відомих фактів та правил. Індуктивне мислення, навпаки, – виділення загальних закономірностей на основі спостережень та експериментів); розв'язання проблем (логіко-математичне мислення допомагає долати різноманітні проблеми, від рутинних математичних завдань до складних логічних задач); критичне мислення (логіко-математичне мислення надає засоби для критичного аналізу ідей та доводів, що допомагає уникати помилкових висновків та приймати обґрунтовані рішення); абстракція (здатність працювати з абстрактними концепціями та символами, які дають змогу узагальнити та спростити реальні ситуації для подальшого аналізу і розв'язання).

Логіко-математичне мислення є важливим елементом у багатьох сферах життя, від науки та технологій до бізнесу і побуту. Розвиваючи ці навички, людина стає здатнішою аналізувати складні ситуації, робити обґрунтовані висновки та досягати успіху у різних аспектах свого життя [2].

Проаналізуємо основні педагогічні умови, які сприяють ефективному розвитку логіко-математичних здібностей у молодших школярів.

1. Організація сприятливого освітнього середовища

Передумовою успішного формування логіко-математичних здібностей у молодших школярів є створення сприятливого освітнього середовища. Це означає, що класні кімнати повинні бути оснащені

відповідними засобами навчання, такими як математичні ігри, головоломки, конструктори тощо. Важливо також забезпечити наявність достатньої кількості навчальних посібників та методичних матеріалів з математики та логіки для різних рівнів складності.

2. Використання інтерактивних методів навчання

Ефективним методом розвитку логіко-математичних здібностей є використання інтерактивних методів навчання. Розв'язання головоломок, математичних задач, спільна робота в групах, дискусії та обговорення математичних концепцій сприяють активізації мислення учнів та розвитку їхньої логічної компетентності.

3. Розвиток аналітичного мислення

Для успішного вивчення математики та логіки необхідно розвивати аналітичне мислення учнів. Для цього вчителі можуть використовувати завдання, які вимагають аналізу та порівняння різних варіантів розв'язання задач, визначення закономірностей тощо.

4. Створення індивідуалізованих програм

Кожна дитина має свій власний темп розвитку та особливості сприйняття інформації. Тому важливо створювати індивідуалізовані програми навчання з математики та логіки, які враховують потреби і можливості кожного здобувача.

5. Підтримка позитивного ставлення до математики

Негативне ставлення до математики може стати перешкодою у успішному її вивченні. Тому вчителі повинні створювати позитивну атмосферу навколо математики, підкреслюючи її важливість та застосування в реальному житті [3].

Розвиток логіко-математичного мислення в початковій школі є ключовим завданням, оскільки цей період формує основи для подальшого успіху у вивченні математики та розвитку аналітичних навичок. Важливо створити стимулювальне середовище, де учні можуть ефективно вчитися

та розвивати свої логіко-математичні здібності. Для досягнення цієї мети можна використовувати різноманітні засоби та методи, серед яких: графічні завдання та головоломки, що сприяє розвитку просторового мислення та логіки. Це можуть бути лабіринти, логічні головоломки, завдання на розміщення фігур у просторі тощо; логічні ігри та задачі (використання логічних ігор та задач сприяє розвитку вмінь аналізувати та розв'язувати складні ситуації. Наприклад, задачі на логічні розуміння або гру «Хто де живе?» допомагають дітям розвивати логічне мислення); математичні конструктори (легокубики або геометричні фігури допомагають дітям розуміти просторові відносини та вивчати основи геометрії); розв'язування проблем (створення ситуацій, що вимагають логічного мислення для їх розв'язання, сприяє розвитку критичного мислення й аналітичних здібностей. Задачі на вибір оптимального рішення або на знаходження закономірностей можуть бути корисними для цієї мети); групова робота та обговорення (використання групової роботи та обговорень допомагає учням вчиться взаємодіяти, ділитися ідеями та розв'язувати проблеми разом. Це також сприяє розвитку комунікативних навичок, які є важливим аспектом логіко-математичного мислення); використання технологій (застосування комп'ютерних програм та мобільних додатків, спрямованих на розвиток логіко-математичного мислення, може бути ефективним засобом для зацікавлення дітей та забезпечення їхнього активного навчання) [3].

Загалом, розвиток логіко-математичного мислення в початковій школі вимагає комбінації різноманітних методів та підходів, спрямованих на стимулювання аналітичних і логічних навичок учнів. Важливо створити сприятливу атмосферу для навчання, де діти відчують себе комфортно та зацікавлено, щоб вони могли максимально розвивати свій потенціал у цій сфері.

Отже, педагогічні умови логіко-математичного розвитку молодших школярів є ключовим елементом сучасної освітньої системи. Їхня належна реалізація сприяє формуванню у дітей не лише математичних знань, але й розвитку логічного, критичного та проблемного мислення, що є важливими компетенціями у сучасному інформаційному суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богдан Т., Литвиненко О. Компетентнісний підхід у формуванні елементів логічного мислення дошкільників. *Молодий вчений*. Лютий 2018. № 2.1 (54.1). С. 4–7.
2. Зайцева Л. Математична компетентність: диференційований підхід. *Палітра педагога*. 2004. № 2. С. 16–17.
3. Якименко С. Абетка. Логіка. Математика : метод. посіб. Тернопіль : Навч. кн.-Богдан, 2003. 176 с.